

Archeologická procházka raně středověkou Starou Boleslaví

Vydáme se v čase k počátkům vzniku našeho státu, do doby, kdy Stará Boleslav byla jedním z center moci přemyslovského státu. Časové souvislosti si vysvětlíme i pomocí vývoje peněžní měny a mincí ve středověku.

Vyraženou minci si žáci a studenti odnesou na památku domů.

V případě zájmu/alternativně zajistíme výrobu kachle

ve spolupráci s Atelierem 6tej smysl.

Program je určen pro žáky 2. stupně základních škol a pro studenty středních škol.

Přemyslovský hrad raného středověku – centrum moci

Stará Boleslav vzniká jako jedna z nejstarších přemyslovských pevností a současně rezidencí již někdy okolo roku 900, tedy dříve, než se původně předpokládalo na základě zprávy Kosmovy kroniky.

Bazilika sv. Václava a kostel sv. Klimenta – dochované církevní stavby z doby Přemyslovců

Centrum opevněného areálu se v raném středověku pyšnilo neobvyklým soustředěním církevních staveb. Bazilika sv. Václava a kostel sv. Klimenta představují jedny z nejlépe dochovaných staveb tohoto období u nás. Baziliku sv. Václava založil kníže Břetislav společně s nejstarší kolegiátní kapitulou v Čechách mezi lety 1039–1046.

Náměstí sv. Václava – památky skryté pod dlažbou

Většina památek z přemyslovského období je v prostoru někdejšího hradu dochována pod současným povrchem a z velké části nebyly dosud zkoumány. V 10. a v první polovině 11. století zde stály sruby knížecí družiny, provozovala se zde i některá základní řemesla. Jižně cesty na dnešním náměstí sv. Václava byl koncem 11. století postaven další kostel (půdorys je vyznačen v dlažbě), který po svém zániku v husitských válkách upadl v zapomnění. Vybrané nálezy z výzkumu probíhajícího od roku 1988 dosud jsou představeny od roku 1996 v staroboleslavské bráně.

Staroboleslavská brána – opevnění hradu a jeho pozůstatky

Nejvýraznějším pozůstatkem někdejšího opevnění Staré Boleslavi je stojící brána, která byla součástí opevnění, obnoveného v někdejší rozsahu císařem Karlem IV. v polovině 14. století.

Základy slavné hradby, zděné na maltu způsobem odpovídajícím opevnění římských měst, byly nalezeny v děkanské zahradě.

Mariánské náměstí – boleslavské předhradí

Prostor východně od hlavního areálu, chráněného monumentální hradbou, byl v raném středověku hustě osídlen a využíván k různým řemeslným aktivitám.

Informační a kulturní centrum Stará Boleslav

Jungmannova 468/4

250 02 Stará Boleslav

Kontakty:

PhDr. Zdeňka Tichá

tel.: 312 313 312, 728 663 654

e-mail: infocentrum@staraboleslav.com

Otevírací doba: úterý – neděle 9.00–12.00 / 13.00–17.00

Příběh Palladia

V dnešní „tekuté“ době plné nejistot se stále častěji obracíme ke svým kořenům, rodinným i historickým. Hledáme pevné body, jichž se můžeme zachytit. Ony pevné body nacházíme i v konkrétních stavbách či předmětech. K nim bezpochyby patří jak staroboleslavské kostely, tak Palladium země české, milostný reliéf Madony s Ježíškem, jemuž je připisována ochranná moc nad našimi zeměmi a naším národem.

Program je určen pro žáky 2. stupně základních škol a pro studenty středních škol.

Klademe si za cíl seznámit žáky a studenty s počátky historie českého státu, české státnosti, včetně historie kultu sv. Václava, a to prostřednictvím historie Palladia země české. Zároveň se podíváme na běžný tehdejší život. Stará Boleslav je právem nazývána kolébkou české státnosti a setkáváme se zde s dotyky historie na každém kroku. Navštívíme areál kostelů svatého Klimenta a baziliky svatého Václava, staroboleslavskou bránu, baziliku Nanebevzetí Panny Marie a kapli blahoslaveného Podivena.

Palladium země české je milostný reliéf Madony s Ježíškem, jemuž je připisována ochranná moc nad našimi zeměmi, a který hrál významnou roli v historii našeho národa. Je památkou mimořádného kulturněhistorického a duchovního významu a svým významem a hodnotou je kladeno na stejnou úroveň jako korunovační klenoty.

Podle legendy měl reliéf na Velkou Moravu přivést biskup Metoděj a věnovat jej kněžně Ludmile při jejím křtu. Kněžna Ludmila reliéf darovala svému milovanému vnukovi knížeti Václavovi, který jej neustále nosil při sobě. Po jeho mučednické smrti v tehdejší kostele sv. Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi reliéf zachránil Václavův služebník Podiven, který jej při útěku zahrabal do země. Podivena dostihli a oběsili, jako připomínka tohoto činu stojí na tom místě kaple blahoslaveného Podivena. Na místě, kde byl reliéf později nalezen, byla postavena bazilika Nanebevzetí Panny Marie. Palladiem, tedy ochranou země české, byl reliéf nazván v roce 1609.

Informační a kulturní centrum Stará Boleslav

Jungmannova 468/4

250 02 Stará Boleslav

Kontakty:

PhDr. Zdeňka Tichá

tel.: 312 313 312, 728 663 654

e-mail: infocentrum@staraboleslav.com

Otevírací doba: úterý – neděle 9.00–12.00 / 13.00–17.00

